

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 17/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talous- arvioksi vuodelle 2014

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä syyskuuta 2013 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2014 (HE 112/2013 vp).

Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin nojalla sosiaali- ja terveysvaliokunta on päättänyt antaa toimialaansa koskevan lausunnon talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- peruspalveluministeri Susanna Huovinen
- sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko
- budjettineuvos Outi Luoma-aho ja budjettineuvos Jouko Narikka, valtiovarainministeriö
- talousjohtaja Mikko Staff, ylijohtaja Outi Anttila, neuvotteleva virkamies Minna Liuttu ja erityisasiantuntija Teemupekka Virtanen, sosiaali- ja terveysministeriö
- alivaltiosihteeri Timo Lankinen, valtioneuvoston kanslia

- talousjohtaja Kai Ollikainen, yksikön johtaja Marina Lindgren ja johtava tutkija Pertti Honkanen, Kela
- toimitusjohtaja Jukka Rantala, Eläketurvakeskus
- pääjohtaja Pekka Puska, ylijohtaja Marja Vaarama, kehittämisspäälikkö Vesa Jormanainen ja johtava asiantuntija Päivi Hämäläinen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- johtaja Tarja K. Ikäheimonen, Säteilyturvakeskus
- toiminta-alueen johtaja Anna-Liisa Pasanen, Työterveyslaitos
- erityisasiantuntija Tero Tyni, Suomen Kuntaliitto
- pääsihteeri Mirjam Kalland, Mannerheimin Lastensuojeluliitto
- pääsihteeri Vertti Kiukas, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- kehittämisspäälikkö Maarit Andersson, Ensi- ja turvakotien liitto.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Kannustimia työllistymiseen

Valtion talousarviossa on keskeisellä sijalla työhön kannustaminen. Väestön ikärakenteen

muuttumisen myötä julkisen talouden menot kasvavat. Samaan aikaan työikäisten määrä vähenee ja kansantalouden kasvumahdollisuudet heikkenevät. Hyvinvointia luodaan työllä ja kaikkien osallisuudella, minkä vuoksi on tar-

peen tavoitella työn tekemisen lisäämistä niin työurien alku- kuin loppupäässäkin samoin kuin työurien keskellä.

Valiokunta pitää erittäin myönteisenä, että osatyökykyisten työllistämisen toimenpideohjelma käynnistetään vuonna 2014. Osatyökykyisten työhön paluun helpottamiseksi ehdotetaan osasairauspäiväraha-kauden enimmäiskestoa pidennettäväksi 72 päivästä 120 päivään ensi vuoden alusta lähtien. Samansuuntainen muutos on ehdotettu työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön paluun edistämiseksi annetun lain voimassaolon jatkamisesta vuoden 2016 loppuun saakka. Ammatilliseen kuntoutukseen pääsyn kriteerejä lievennetään, mikä helpottaa erityisesti työhistoriaa vailla olevien nuorten pääsyä kuntoutukseen ja sitä kautta työmarkkinoille. Valiokunta pitää myönteisenä, että sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla vielä lisää kannusteita osatyökykyisten työhön osallistumisen lisäämiseksi sekä nuorten kuntoutusmahdollisuuksien parantamiseksi.

Työhön kannustamista tukee myös käyttöön otettava joustava hoitoraha, jonka avulla pyritään parantamaan työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista kannustamalla alle 3-vuotiaiden vanhempia osa-aikaisen työn aloittamiseen hoitorahan turvin. Kaikilla edellä kuvatuilla toimenpiteillä pyritään työllisyysasteen nostoon ja työvuosien lisäämiseen.

Valiokunta pitää valtiontalouden kestävyyskannalta olennaisena, että työuria pidennetään edellä kuvatuilla toimilla, mutta myös vuonna 2005 voimaan tulleen eläkejärjestelmän kehittämisellä. Valiokunta pitää tärkeänä, että meneillään oleva eläkemutosten valmistelu etenee asetetussa aikataulussa niin, että mahdolliset muutokset saadaan eduskunnan käsittelyyn hyvissä ajoin ennen muutosten suunniteltua voimaantuloa.

Kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut ja kuntatalous

Kuntatalouden näkymät ovat lähivuosille huolestuttavat, ja kuntatalous tulee pysymään alijäämäisenä ilman mittavia sopeutustoimia. Suurin kuntien peruspalvelujen valtionosuuksien vähe-

nemiseen ensi vuonna vaikuttava tekijä on valtionosuuden 362 miljoonan euron leikkaus. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseen kohdennetaan asteittain 130 miljoonan euron lisäys vuoden 2015 tasolla. Vanhuspalvelulain toimeenpanoon kohdistetaan 54,5 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja omaishoidon tukipalvelujen parantamiseen 10 miljoonaa euroa. Valtionavustuksiin kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeisiin (Kaste) ehdotetaan 11,5 miljoonaa euroa vuonna 2014. Lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan investointeihin ehdotetaan 5,8 miljoonaa euroa. Oppilas- ja opiskelijahuoltoon suunnataan ensi vuonna 8,45 miljoonaa euroa, ja vuositasolla valtionosuuksien lisäys on noin 13 miljoonaa euroa.

Julkisen talouden kestävyyskannalta parantamiseksi hallitus on linjannut, että kuntien lakisääteisiä tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä kuntien toimintamenoihin tavoitellaan miljardin euron säästöjä. Valiokunta pitää tärkeänä, että kuntien tehtäviä aidosti karsitaan. Valiokunnan näkemyksen mukaan on kuitenkin välttämätöntä, että sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien ja velvoitteiden tarpeellisuuden arvioinnissa otetaan kustannusvaikutusten ohella huomioon vaikutukset kansalaisten hyvinvointiin ja terveyteen sekä sosiaalisten perusoikeuksien yhdenvertaiseen toteutumiseen. Valiokunnan käsityksen mukaan myös kuntatalouden kannalta keskeistä on kehittää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta ja vahvistaa ennalta ehkäiseviä palveluja.

Lastensuojelu

Kuluvan vuoden talousarvioon eduskunta lisäsi yhteensä 3,4 miljoonaa euroa lapsiperheiden ja ennalta ehkäisevien ja varhaisen tuen palvelujen sekä lastensuojelun kehittämiseen. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman lastensuojelun selvitysryhmän esitysten mukaisesti lisämäärärahaa on kohdennettu lastensuojelun kehittämis-työhön osin Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ja osin Kaste-ohjelman kautta. THL:n valmisteluvastuulla on erityisesti lastensuojeluun osallistuvia viranomaisia sekä ammattilaisia koskeva koulutusohjelma, jossa ohjeistetaan

lastensuojelun toimijoita viranomaisten välistä yhteistyötä, tiedon kulkua sekä tietojen salassapitoa ja julkisuutta koskevien säännösten soveltamisessa.

Lastensuojelulakia selkeytetään erityisesti asiakassuunnitelman tekoa koskevilta osin ja täsmennetään velvoitetta lapsen edun toteuttamisesta kaikissa lapseen liittyvissä asioissa. Kun lailla halutaan varmistaa riittävän ajan varaaminen lapsen kanssa työskentelyyn, osoitetaan ehdotetun muutoksen joissain kunnissa vaatimien henkilöstölisäyksiin määrärahaa 4,65 miljoonaa euroa. Valtiontalouden kehyksissä on varattu sosiaali- ja terveystalouden kehittämiseen vuositasolla 23,4 miljoonaa euroa vuodesta 2015 lukien. Tästä 3,4 miljoonaa euroa on tarkoitettu kohdennettavaksi lastensuojelun kehittämiseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että kunnissa lastensuojelun kehittämistyötä määrärahalisäyksillä tarkoitettu tavoin jatketaan.

Päihdeäitien hoito

Päihdepalvelujen saatavuus vaihtelee merkittävästi maan eri osissa. Päihdepalvelujärjestelmä on pirstaleinen eikä takaa palvelujen saatavuutta edes kaikille niille, jotka itse olisivat valmiita hoitoon. Päihdeongelmaiset odottavat äidit ovat erityinen riskiryhmä, jonka hoitoon motivoiminen ja ohjaus ehkäisevät päihteiden haittavaikutuksia sikiölle ja tukevat äidin päihteettömyyttä sekä lapsen ja vanhemman välistä suhdetta raskauden alusta lähtien. Raskausaika on otollinen hoitoon motivoitumiselle. Kuntien valtionosuuksiin on tehty vuodesta 2011 lukien vuosittainen korotus päihdeongelmaisten raskaana olevien naisten ja heidän lastensa palvelujen parantamiseen, mutta rahojen ohjautuminen päihdehoitoon ei toteudu kaikissa kunnissa. Ensi- ja turvakotien liiton päihdeongelmaisille odottaville äideille ja heidän perheilleen kehittämän hoitojärjestelmän piiriin pääsee vuosittain noin 250 perhettä. Valtakunnallisen Pidä kiinni -hoidon tulokset ovat olleet erittäin hyviä, ja hoidolla on voitu välttää myös pienten lasten huostaanottoja.

Hoidon vuosittaiset kustannukset ovat noin 8 miljoonaa euroa. Kuntien osuus hoitomaksuina on noin 58 %. Raha-automaattiyhdistys on ollut

useita vuosia toiminnan keskeinen rahoittaja, mutta se on vähentänyt tukeaan vuodesta 2010 lukien. Eduskunta on jo neljänä perättäisenä vuonna lisännyt talousarvioon erillisen määrärahan hoitojärjestelmän jatkuvuuden varmistamiseksi. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan toiminnan rahoitus ei ole vakaalla pohjalla vielä ensi vuonnakaan. Valiokunta pitää hoitojärjestelmän jatkuvuutta välttämättömänä, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa,

että momentille 33.03.63 lisätään 1 500 000 euroa päihdeäitien hoidon turvaamiseen.

Sektoritutkimuslaitokset

Hallinnonalan laitoksiin (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL, Työterveyslaitos TTL, Säteilyturvakeskus STUK) kohdistuu jo sekä kuluvalle että ensi vuodelle tuottavuusohjelman toteuttamiseksi tehtäviä merkittäviä säästöjä. Hallinnonalan sektoritutkimukseen kohdistuva säästö on kehyspäättöksen mukaan 30 miljoonaa euroa. Lisäksi tutkimuslaitosluovutuksesta koskevan periaatepäätöksen perusteella esimerkiksi THL:n talousarviomäärärahaa siirtyy arviolta 7,2 miljoonaa euroa valtioneuvoston kansliaan ja Suomen Akatemiaan perustettavien rahoituselinten käyttöön.

Mittavat säästöt muuttavat olennaisella tavalla hallinnonalan tutkimus- ja kehittämistoiminnan perusteita. Säästöt vaikuttavat myös laitosten lakisääteisiin tehtäviin, koska asiantuntijalaitosten toiminnassa tutkimus liittyy kiinteästi laitosten muihin toimintoihin. Esimerkiksi STUK:ssa esitetyt leikkaukset kohdistuvat säteilyturvallisuustutkimukseen ja tätä kautta erityisesti säteilyturvallisuuden valvonnan ja säteilyonnettomuuksien valmiuden ylläpito- ja kehitystoimintaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksen ja valvonnan kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että asiantuntijalaitokset pystyvät pitkäjänteisesti tuottamaan ajantasaista ja kumuloituvaa tietoa esimerkiksi palvelujen tuottamisesta ja kansalaisten sosiaalisten perusoikeuksien toteutumisesta. Tällaista tietoa ei ole helposti saatavissa yksittäisten hankkeiden tai tilaustutkimusten kautta.

Tutkimuslaitosten säästöt vaikeuttavat myös ulkopuolisella rahoituksella tehtävää tutkimusta sekä esimerkiksi tietovarantotoimintaa, mikä on ristiriidassa tietovarantojen avoimuuden kehittämisen kanssa. Pätevän henkilöstön irtisanomisiin johtavat säästöt heikentävät tutkimuslaitosten mahdollisuuksia kilpailla sekä kotimaisesta että EU:n ja muusta kansainvälisestä tutkimusrahoituksesta.

Valiokunta ilmaisee huolensa siitä, etteivät terveydenhuollon, erityisesti perusterveydenhuollon, innovaatiot etene kuten muilla hallinnonaloilla.

Kuten kehyspäätöksestä antamassaan lausunnossa, valiokunta pitää edelleen tärkeänä, että hallinnonalan tutkimuslaitosten toimintojen tuloksellisuuteen ja vaikuttavuuteen kiinnitetään huomiota ja etsitään synergiaetuja ja kustannussäästöjä syventämällä laitosten yhteistyötä esimerkiksi tutkimusohjelmien yhteensovittamisella (StVL 6/2013 vp). Samalla on huolehdittava siitä, että yhteiskunnallinen päätöksenteko voidaan perustaa asiantuntevaan ja tutkimuspohjaiseen tietoon sekä tehtyjen uudistusten vaikutusten arviointiin myös vähenevien voimavarojen aikana. Valiokunta pitää tärkeänä, että eri toimintojen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää vaikuttavuutta arvioidaan. Valiokunta pitää välttämättömänä, että hallinnonalan sektoritutkimukseen kohdistuvia säästöjä tarkastellaan kokonaisuutena ja että arvioinnissa otetaan huomioon laitosten jo aikaisemmin toteutetut säästöt ja organisaatiomuutokset seurannaisvaikutuksineen.

Tietojärjestelmät

Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisen tiedonhallinnan kehittämisen avulla voidaan parantaa palvelujen laatua ja tuottavuutta. Kansallinen terveydenhuollon arkisto koostuu keskitetyistä tietovarastoista ja paikallisista potilastietojärjestelmistä, jotka lähettävät ja hakevat tietoja keskitetyistä tietovarastoista. Tiedonhallinnan uu-

distus mahdollistaa tietojen reaaliaikaisen saatavuuden hoitotilanteessa. Sähköisen lääkemääräyksen avulla avohoidossa voidaan hallita potilaan kokonaislääkitystä.

Sähköisen lääkemääräyksen käyttöönotto on pitkällä, ja kaikki apteekit ovat liittyneet järjestelmään määräajassa. Tänä vuonna sähköisiä lääkemääräyksiä on kirjoitettu jo yli 10 miljoonaa kappaletta. Joitakin pieniä toimijoita lukuun ottamatta suunniteltuja määräaikoja pystytään valiokunnan saaman selvityksen mukaan noudattamaan.

Potilastiedon arkistointi on edennyt kokeiluvaiheeseen, mutta paikallisten tietojärjestelmien suuri lukumäärä ja niiden käytettävyyden kehittäminen ovat hidastaneet sähköisen arkistoinnin laajamittaista käyttöönottoa. Terveydenhuollon ja siinä hyödynnettävän teknologian kehittämiseen on käytössä useita rahoituskanavia, mutta kaikkien hankkeiden ensisijaisena lähtökohtana eivät välttämättä ole terveydenhuollon kehittämistarpeet. Lisäksi kunnat ja kuntayhtymät kehittävät itsenäisesti omia potilastietojärjestelmiään. Valiokunta pitää tärkeänä kehittämistyön nykyistä parempaa valtakunnallista ohjausta.

Valiokunta toteaa, että tietojärjestelmien kehittäminen vaikuttaa merkittävästi uusien toimintatapojen ja työnjaon kehittämiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa. Tietojärjestelmien kehittämistyön eteneminen on keskeistä myös palvelurakenteiden uudistamisen kannalta. Valiokunta pitää tärkeänä, että terveydenhuollon tietojärjestelmien kehittämisestä voidaan tehokkaasti edetä sosiaalihuollon tietojärjestelmä-hankkeeseen.

Lausunto

Lausuntonaan sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta esittää,

että valtiovainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Juha Rehula /kesk	Lasse Männistö /kok
vpj.	Anneli Kiljunen /sd	Hanna Mäntylä /ps
jäs.	Outi Alanko-Kahiluoto /vihr	Hanna Tainio /sd
	Johanna Jurva /ps	Lenita Toivakka /kok
	Laila Koskela /ps	Anu Urpalainen /kok
	Merja Kuusisto /sd	Anu Vehviläinen /kesk
	Sanna Lauslahti /kok	Erkki Virtanen /vas.
	Merja Mäkisalo-Ropponen /sd	

Valiokunnan sihteereinä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää,
valiokuntaneuvos Harri Sintonen .

ERIÄVÄ MIELIPIDE 1

Perustelut

Kataisen—Urpilaisen hallitus leikkaa vaalikaudella kuntien valtionosuuksia yhteensä 3,8 miljardia euroa vuoden 2011 tasoon verrattuna. Vuonna 2014 leikkaus on 1,1 miljardia euroa, mikä on 362 miljoonaa euroa enemmän kuluvaan vuoteen verrattuna. Hallitus heikentää merkittäväällä tavalla kuntien mahdollisuuksia ihmisille tärkeiden terveys- ja muiden peruspalveluiden tuottamiseen. Valtio on vetäytymässä vastuustaan. On kannatettavaa, että perustuslakivaliokunta tutkii tulevan tilanteen perustuslainmukaisuuden. Niin suuret kaupungit kuin pienet kunnatkin pakotetaan tekemään ikävät palvelutason heikennykset ja palvelujen leikkauspäätökset eli se työ, johon hallitus on kykenemätön.

Kunnat ovat saamassa koko vaalikaudella yhteensä 145 miljoonaa euroa uusien sosiaali- ja terveyspalvelujen lakisääteisten palvelujen kehittämiseen. Tällä summalla on tarkoitus hoitaa mm. vanhuspalvelulaki, lastensuojelun laatukriteerien voimaan saattaminen sekä yksi koko vaalikauden mittavimmista uudistuksista, sosiaalihuoltolain uudistaminen. Samojen eurojen tulisi riittää luvattuihin parannuksiin vammaispalveluissa, palvelurakenteiden kehittämistyöhön ja perusterveydenhuollon vahvistamiseen sekä oppilashuollon parantamiseen ja lapsiperheiden kotipalveluihin. Rahamäärä on täysin riittämätön todelliseen tarpeeseen ja varsinkin annettuihin lupauksiin nähden. Ristiriita käytettävissä olevien resurssien ja voimassa olevan velvoittavan lainsäädännön välillä on käymässä kestäväksi.

Vanhuspalvelulain täytäntöönpano, koko sosiaalihuoltolain uudistaminen, lastensuojelun ja perheiden palvelujen edellyttämät panostukset sekä hallitusohjelmankin lupaama omaishoidon tuen kriteerien yhtenäistäminen eivät voi toteutua tavoitteissa asetetuilla tavoilla ilman riittäviä euroja. Hallitus sysää omaa vastuutaan seuraavalle hallitukselle.

Omaishoidon tuki

Vanhuspalvelut ovat kokonaisuus, jonka yhtenä olennaisena osana on omaishoidon kehittäminen. Edellytämme, että omaishoidon tuen maksatuksen siirto Kelan vastattavaksi tehdään viipymättä. Vain näin voidaan taata yhdenmukaiset kriteerit koko maahan. Kansallisesti asettamamme tavoite laitoshoidon vähentämiseksi ei onnistu ilman riittäviä resursseja ja tarvittavia päätöksiä.

Esitämme talousarvioon lisättäväksi 30 miljoonan euron lisämäärärahaa omaishoidon tuen Kelaan siirtämisen toteuttamiseksi.

Lastensuojelun tilanteen parantaminen edellyttää tekoja

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on lausunnossaan ottanut kantaa yhteen maamme tulevaisuuden kannalta keskeiseen asiaan: on panostettava lasten ja nuorten hyvinvointiin. Kyse on koko hyvinvointiyhteiskunnan perustojen vahvistamisesta sekä lapsen ja nuoren osalta elämän kokoisesta asiasta.

Lastensuojelun laatukriteerit on saatava voimaan välittömästi. Osaaminen lapsi- ja perhe-työssä on turvattava. Riittävästä osaajien koulutuksesta on huolehdittava. Työkäytäntöjä on kehitettävä. Selvityshenkilö Aulikki Kananojan työryhmän 54 toimenpide-ehdotusta on saatava toimeenpantaviksi kiireellisinä.

Lasten ja lapsiperheiden pahoinvointiin on kyettävä puuttumaan. Ennakoivaan työhön panostaminen on välttämätöntä. Lapsiperheiden kotipalvelut on palautettava. Tähän esitämme varattavaksi 10 miljoonan euron lisämäärärahan.

Sektoritutkimuksen määrärahojen leikkaus johtaa irtisanomisiin

Päätöksenteon tulee pohjautua riittävään asiantuntemukseen ja huolelliseen valmisteluun. Sektoritutkimuslaitosten tutkimustyö sekä tuki päätöksenteolle on merkittäväällä tavalla vaarantu-

massa. Edelleenkin kohdentamaton 30 miljoonan euron leikkaus sosiaali- ja terveysministeriön alaisten tutkimuslaitosten toimintamäärärahoihin tarkoittaa tämänhetkisen tiedon mukaan noin 1 000 henkilön irtisanomista. Vaikutukset ulkopuolisen rahoituksen saatavuuteen lisäävät tätä irtisanottavien määrää. Laitosten lakisäästeisten tehtävien toteuttaminen on merkittävällä tavalla vaarantumassa.

Raha-automaattiyhdistyksen tuoton siirto vaarantaa arpajaislain toteutumisen ja kolmannen sektorin järjestöjen tulevaisuuden.

Vuoden 2014 budjetissa RAY:n tuotoista on tarkoitus osoittaa 20 miljoonaa euroa budjetin yleiskatteiselle momentille. Kehyskauden lopulla summa olisi 30 miljoonaa euroa.

RAY:n pelitoiminnan tuoton käyttäminen muuhun kuin arpajaislaissa nimenomaisesti säädettyyn toimintaan on suuri riski rahapelitoiminnan yksinoikeusjärjestelmän kannalta. Keskusta pitää hallituksen linjausta avata RAY:n tuottojen käyttö budjetin katteeksi kestäättömänä eikä hyväksy sitä.

Rakenteelliset uudistukset:

1) Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus ja järjestäminen — kotikunta-maakuntamalli ratkaisuksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä ja rahoitusta koskevalla uudella lainsäädännöllä on kiire. Odottaminen maksaa — hoitojonoja pitenevät.

Keskusta uudistaisi rakenteita järjestämällä palvelut kokonaisuutena — paremmin. Me esitämme umpisolmun avaamiseksi kotikunta-maakuntamallia, jossa kunnat yhteisesti toimien vastaavat terveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelujen järjestämisestä. On määriteltävä lähi-, maakunnalliset ja laajempaa väestöpohjaa edellyttävät palvelut. Säädetään lähipalvelulaki.

Tarvitsemme kokonaisuudistuksen, jossa hallinto ja rahoitusratkaisut päätetään samanaikaisesti. On asetettava kansalliset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollolle vuoteen 2025 saakka. Järjestäjä ja tuottaja on erotettava toisistaan, jolloin hyödynnetään julkisten palvelujen lisäksi myös yksityisen ja kolmannen sektorin palveluntuotanto. Raha seuraa asiakasta hoitoketjun

eri vaiheissa. Rahoituksessa on siirryttävä monikanavaisesta rahoitusjärjestelmästä yksikanavaisen malliin, joka on nykytilannetta yksinkertaisempi ja läpinäkyvämpi. Julkinen raha tulee koota yhdelle maakunnalliselle toimijalle. On edettävä kokeilujen kautta kohti valtakunnallista ratkaisua.

Keskustan esittämän kotikunta-maakuntamallin avulla koko maassa sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusten kasvuvauhti saadaan hidastumaan. Tästä on näyttöä Kainuusta, jossa kustannuksia hillittiin asiakastytyytyvyydestä tinkimättä. Rahoitusmallin uudistamisella on järjestelmän muutoksen kautta saatavissa olevista euroista lisää euroja ihmisten hoitoon ja hoivaan.

Organisaatiopäätösten lisäksi on kyettävä sisältöjen ja toiminnan uudistustyöhön. Varovais-tenkin arvioiden mukaan esimerkiksi tietojärjestelmien yhdenmukaistamisella on saatavissa merkittävä määrä euroja varsinaiseen hoito- ja hoivatyöhön. Kotikunta-maakuntamalli mahdollistaa tietojärjestelmien yhdenmukaistamisen, koska vastuu potilaan hoidon kokonaisuudesta on selkeästi yhdellä maakunnallisella toimijalla.

2) Kotihoidon tuen leikkaus esimerkkinä kokonaiskuvan puutteesta. Hallitus on osana rakenteellisia uudistuksiaan muuttamassa pienten lasten kotihoidon tuen maksatuksen perusteita. Kotihoidon tuen maksamisen edellytyksenä ollaan alle kolme vuotiaasta lapsesta maksettavaa kotihoidon tukea jakamassa tasan isän ja äidin kesken. Kyse on tasa-arvon nimissä toteutettavasta kotihoidon tuen tason leikkaamisesta.

Päivähoitojärjestelmäämme ja varhaiskasvatuksen kokonaisuuteen kohdistuu nyt monta uudistusta, joiden yhteisvaikutuksia ja toimivuutta päivähoiton henkilökunnan ja päiväkotien arjen kannalta ei ole arvioitu riittävästi. Hallituksen rakenneuudistukseen sisältynyt esitys kotihoidon tuen kiintiöittämisestä molemmille vanhemmille, päivähoitomaksun tuntiperustaisuus sekä eduskunnan käsittelyssä paraikaa oleva joustava hoitoraha, kaavailut subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisesta sekä mahdolliset muut uuden varhaiskasvatuslain mukanaan tuomat

päivähoidon uudistukset myllertävät nyt suomalaista päivähoitojärjestelmää perusteellisesti. Uudistuksista puuttuu kokonaisnäkemys.

Laadukkaan ja vaikuttavan perhepolitiikan kannalta on ongelmallista, että lasten, nuorten ja perheiden asiat ovat hajallaan eri ministeriöissä eikä yhteistyö hallinnonalojen välillä ole riittävää ja saumatonta. Tämä näkyy käytännössä lainsäädännön valmistelutyössä olevina ongelmina, jotka näkyvät lopputuloksissa, esim. säädettävänä olevassa oppilashuoltolaissa. Keskustaan toistaa esityksensä siitä, että paremman perhepolitiikan varmistamiseksi lasten, nuorten ja perheiden asioiden yhteen kokoamiseksi ryhdytään valmistelemaan perheministeriön perustamista.

3) *Parempi työkyky, pidemmät työurat.* Vuoden takaisen valtiontalouden kehyspäätöksen yhteydessä työmarkkinajärjestöt sopivat työurien pidentämiseen liittyvästä valmistelutyöstä. On ilmeistä, että jo päätetyillä keinoilla ei saavuteta sitä, että vuonna 2025 keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä olisi 62,4 vuotta. Keskustan mielestä hallituksen tulee myös omilla toimillaan — ei vain työmarkkinajärjestöjen esittämien keinoin ja aikatauluin — löytää ratkaisuja edistää työkykyisyyttä ja pidentää työuria.

Eräs kiireellisistä toimista on kuntoutuksen kokonaisuudistus. Keskusta näkee, että kuntoutusjärjestelmiä uudistamalla ennaltaehkäistään työkyvyttömyyttä. Osatyökykyisten voimavarat on otettava nykyistä paremmin käyttöön.

Työurien pidentämisen välttämättömyydestä on laaja yksituumaisuus. Nopeampi pääsy työelämään, työssä jaksaminen sekä eläkepoliittiset ratkaisut muodostavat kokonaisuuden, jonka osalta on edettävä.

Hallitus on useita kertoja luvannut päätöksiä toimenpiteiksi pidentää työuria. Nämä toimet ja linjaukset ovat edelleen odottamassa parempaa tulevaisuutta. Käynnisteillä olevan toimenpideohjelman lisäksi tarvitaan välttämättömiä lainsäädäntöuudistuksia osatyökykyisten sijoittumiseksi nykyistä paremmin työmarkkinoille. Vähintä on, että valmistelu käynnistettäisiin pikaisesti. Sosiaaliturvan ja palkan sekä verotuksen

yhteensovittamistyö vaatii uuden otteen. Tavoitteena on oltava kannustava ja yksinkertainen sosiaaliturva.

Työelämän joustomahdollisuuksia tulee kehittää: lyhennetyt työviikot ja työpäivät voivat olla toimiva ratkaisu niille, jotka haluavat pannaan lastensa tai omien iäkkäiden vanhempiensa hoitamiseen.

Keskustan tavoitteena on työntekoon kannustava ja yksinkertainen sosiaaliturva. Työnteon on kaikissa tapauksissa lisättävä käteen jäävien tulojen määrää. Tämä tarkoittaa paikoin tukien maksamista työhön hakeutumisesta huolimatta. Uudistustyö on välttämätöntä tilanteessa, jossa perusturvan tason riittävyys ja väliinpuutoamistilanteiden välttäminen edellyttävät toimenpiteitä.

4) *Nopeat eläkepoliittiset päätökset välttämättömiä.* Hallitus on yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa valmistellut eläkeuudistusta. Hallituksen sisäiset näkemyserot tarkoittavat sitä, että seuraavista eduskuntavaaleista on tulossa eläkevaalit. Todellisuudessa välttämättömät päätökset ollaan siirtämässä seuraavalle hallitukselle ja eduskunnalle.

Eläkkeellesiirtymisikä tulee sitoa eliniän-odotteeseen, ja samalla on varmistettava pääsy varhennetulle eläkkeelle joissain tapauksissa. Eläkeiän korottaminen on tehtävä riittävän hitaasti ja pienin askelin, jotta yksittäiset ikäluokat eivät joudu kohtuuttomaan tilanteeseen.

Työkyvyttömyyden arvioinnista on siirryttävä varhaiseen tukemiseen ja työkykyisyyden arviointiin. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvien määrää on vähennettävä, työterveyshuoltoon panostettava, kuntoutusta järkevöitettävä ja huomio siirrettävä työelämän laatuun ja käytäntöihin, erityisesti johtamiseen.

Työkyvyttömyyseläke on voitava muuttaa nykyistä joustavammin osaeläkkeeksi. Työttömmiksi jääneiden mahdollisuudesta laadukkaaseen ja säännölliseen terveydenhuoltoon ja kuntoutukseen pitää huolehtia.

Ammatinvaihto myöhemmällä iällä tulisi mahdollistaa nykyistä joustavammin, mikäli esimerkiksi fyysinen kunto ei enää vastaa alan vaatimuksia. Myös jo eläkkeelle siirtyneiden työ-

elämään palaamista tai lyhytjaksoista työntekoa on helpotettava ja siihen kannustettava.

5) *Terveystieteiden tietojärjestelmien yhdenmukaistaminen.* Keskustan esittämä kotikunta-maakuntamalli mahdollistaa tietojärjestelmien yhdenmukaistamisen, koska vastuu potilaan hoidon kokonaisuudesta on selkeästi yhdellä maakunnallisella toimijalla.

Varovaistenkin arvioiden mukaan tietojärjestelmien paremmalla yhteensopivuudella on mahdollisuus saada merkittävä määrä euroja varsi-

naisen hoito- ja hoivatyön käyttöön. Pidemmällä aikavälillä kustannukset saadaan joka tapauksessa moninkertaisesti takaisin, kun lääkäreiden ja hoitajien työaikaa vapautuu monenkertaisen tietokonetyön sijasta olennaiseen eli potilastyöhön.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2014

Juha Rehula /kesk
Anu Vehviläinen /kesk

ERIÄVÄ MIELIPIDE 2

Perustelut

Kuntien rahoitus turvattava

Kuntatalouteen suunnitellut valtionosuusleikkaukset osuvat kipeästi kuntien talouteen. Tällä hetkellä kuntien tehtävät ja käytettävissä olevat rahat eivät ole tasapainossa. Kunnille on sysätty vuosi vuoden jälkeen ilman asianmukaista rahoitusta lisää tehtäviä ja vaatimuksia valtiovallan toimesta. Nyt hallituksessakin on havahduttu siihen, että tämä tie on kestämaton. Budjettiriihen yhteydessä sovitusta rakennepaperista ilmenevästi hallitus on aloittamassa kuntien tehtävien karsinnan. Kuntien talous on luonnollisesti saatava tasapainoon, ja kuntien tehtävissä sekä byrokratiassa on takuulla karsittavaa. Perussuomalaiset eivät kuitenkaan hyväksy sellaista tehtäväkarsintaa, joka johtaa eriarvoistumisen kasvuun.

Perussuomalaiset haluavat muistuttaa, että julkiset palvelut vaikuttavat eriarvoisuuteen tällä hetkellä jopa enemmän kuin 1990-luvulta lähtien kasvaneet tuloerot. Julkisten palveluiden saatavuus on yksi tärkeimmistä yhteiskunnallisen tasa-arvon mittareista. Suomen terveydenhuolto on viime vuosina luisunut OECD:n tutkimuksen mukaan kohti suurempaa epätasa-arvoa. Rikkaiden ja köyhien terveyserot ovat Suomessa jo nyt länsimaiden jyrkimpiä. Hallituksen leikkaukset tulevat vain pahentamaan tilannetta.

Lisäksi kuntien valtionosuuksien leikkaukset yhdistettyinä väestön ikääntymisestä johtuviin kustannuspaineisiin ja kuntien tehtävien lisäämiseen aiheuttavat kunnille painetta sekä nostaa veroprosenttejaan että leikata palveluistaan. Kuntien palveluita tarvitsevat eniten vähäosaiset, lapset, nuoret ja vanhukset. Hallitus vaikeuttaa tietoisesti päätöksillään heidän asemaansa tietäessään, että kunnilta loppuvat vaihtoehdot talouspaineiden edessä. Hallituksen toimet käytännössä pakottavat kuntia liittymään yhteen. Pakkoliitokset ja liiallinen keskittäminen vievät sosiaali- ja terveyspalvelut kuntalaisilta yhä

kauemmaksi, eivätkä perussuomalaiset tue tällaista palvelujen heikentämistä. Perussuomalaiset olisivatkin valmiita panostamaan kuntien valtionosuuksiin 300 miljoonaa euroa hallitusta enemmän.

Esitämme lisäyksenä 300 miljoonaa euroa valtionosuuden korottamiseen kuntien peruspalveluihin.

Kokonaisvaltaista perhepolitiikkaa

Lapsissa ja nuorissa on Suomen tulevaisuus, ja heidän arvonsa tulisi nähdä myös poliittisessa päätöksenteossa. Tilanne on tällä hetkellä kuitenkin se, että Suomessa ei ole selkeää ja kestävää lapsi-, nuoriso- ja perhepoliittista ohjelmaa, joka ohjaisi pitkäjänteisesti päätöksentekoa. Perussuomalaiset ovat tästä syvästi huolissaan.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden ja niiden vaikuttavuuden kokonaiskuvasta ei kennelläkään ole tietoa, saati vastuuta. Palvelut on jaettu useille eri sektoreille, toimijoille, hallintokunnille ja rahoituskanaville. Palveluja säädelään lukuisilla eri laeilla ja asetuksilla, joita lukuisat eri ammattilaiset pyrkivät parhaansa mukaan tulkitsemaan ja toteuttamaan — aivan liian usein toisistaan irrallaan. Totaalisesti pirstaloitunut järjestelmä vaatisi perusteellisen remontin.

Lapsiperheköyhyys ja sen suorat sekä välilliset vaikutukset näkyvät ja kuuluvat. Yhä useampi nuori jää eläkkeelle tai putoaa kaikkien turva-verkkojen ulkopuolelle. Ylisukupolvinen pahoinvointi ja syrjäytyminen lisääntyvät. Puhumme kymmenistä tuhansista nuorista, joista ei tiedetä, mitä he tekevät ja missä he ovat — eivät ainakaan osana yhteiskuntaa. Lasten ja nuorten mielialalääkkeiden käyttö jatkaa sekin kasvuaan. Koulumaailmassa on vaikeuksia niin opilailla kuin opettajilla ja muullakin henkilökunnalla. Myös päiväkotikäisten ongelmat kasvavat. Kuitenkin hallitus entisestään kurjistaa tilannetta sen sijaan, että aidosti pyrittäisiin kestä-

viin ratkaisuihin, joilla lapset, nuoret ja perheet voisivat yhteiskunnassamme paremmin.

Äitiyspakkaus sekä sitä vastaava äitiysavustus on pysynyt samanarvoisena yli kymmenen vuoden ajan. Yleinen kustannustason nousu vaarantaa äitiyspakkauksen sisällön pysymisen korkeatasoisena. Suurin merkitys äitiyspakkauksen sisällöllä on vähävaraisten perheiden lasten hyvinvoinnille, sillä äitiyspakkauksella voidaan vähentää lapsiperheiden välistä eriarvoisuutta.

Lastensuojelu on Suomessa kriisissä, sillä viimesijaisista toimenpiteistä eli huostaanotoista ja kodin ulkopuolisesta sijoittamisesta on tullut ensisijaisia toimenpiteitä. Perussuomalaisten mielestä tilanne on täysin kestämaton. Perussuomalaiset ovat esittäneet lastensuojelukertoimen muuttamista varhaisen puuttumisen kertoimeksi, joka painottaisi nimenomaan varhaista puuttumista ja ennalta ehkäisevää työtä. Lisäksi katsoimme, että lastensuojelun määrärahat tulisi jatkossa osin korvamerkitä. Ennalta ehkäisevänä, varhaiseen puuttumiseen perustuvana toimintamallina lastensuojelussa tulisi tarjota avohuollon tukitoimia, joilla perheiden tilanteeseen ja ongelmiin voitaisiin puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Eräänä merkittävänä ongelmana nostamme esiin päihdeäitien hoitoon tarvittavat resurssit, joiden avulla voitaisiin vaikuttaa niin lasten kuin koko perheidenkin tulevaisuuteen positiivisella tavalla. Päihdeongelmat ovat suuri ongelma niin inhimillisesti yksilön tasolla kuin koko yhteiskunnankin mittakaavassa.

Lapsille ja nuorille on myös turvattava nykyistä paremmat mielenterveyspalvelut, jotta ongelmiin voidaan puuttua riittävän ajoissa. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen lähtökohdan tulee olla ennalta ehkäisevässä työssä, sillä epäkohtiin puuttuminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on sekä inhimillisesti että taloudellisesti kestävin ratkaisu. Lastensuojelun Keskusliiton ja Terveystyksen mukaan pitkäaikaisen kodin ulkopuolelle sijoittamisen kustannukset ovat kymmenkertaiset verrattuna lastensuojelun avopalveluihin.

Oppilashuollon ja koulujen sosiaalityön resursseja tulisi myös lisätä etenkin nyt, kun oppilashuoltolakia ollaan uudistamassa. Uusi laki tuo lisävelvoitteita myös kunnille, ja niihin on varattava riittävät määrärahat. Oppilashuoltolain tavoitteet ovat kannatettavia mutta saavuttamattomia, mikäli niihin ei varata riittäviä resursseja.

Perussuomalaiset myös edellyttävät, että määrärahojen käyttöä ja vaikuttavuutta kunnissa seurataan jatkossa huomattavasti aiempaa tarkemmin samoin kuin muidenkin rahoituskanavien kautta tulevaa rahoitusta.

Esitämme lisäyksenä 30 miljoonaa euroa lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämiseen.

Lapsilisien indeksikorotukset toteutettava

Hallitus on jäädyttänyt lapsilisien indeksikorotukset, vaikka lapsilisä on yksi tärkeimmistä lapsiperheiden tulonsiirroista. Varhaislapsuuteen sijoittaminen on myös kansantaloudellisesti kannattavaa, joten säästöillä lapsilisien indeksikorotusten jäädyttämistä ei voida perustella. Lapsilisät ovat aikojen saatossa jääneet jälkeen ansiotason ja elinkustannusten kehityksestä noin 20–25 %, mutta tästä huolimatta hallitus näkee parhaaksi jäädyttää lapsilisien indeksikorotukset ja siten vähentää lapsiperheiden tulonsiirtoja 38 miljoonalla eurolla. Perussuomalaiset pitävät tätä lyhytnäköisenä ja kansantaloudelle haitallisena päätöksenä. Lapsilisien reaaliarvon alentuminen koskettaa kipeimmin pienituloisia lapsiperheitä, ja vastuuta kantavien päättäjien olisi syytä tiedostaa, että lapsuudessa koettu köyhyys vaikuttaa terveys- ja hyvinvointikäyttäytymiseen ja lisää paitsi terveyseroja myös sosiaalisen osattomuuden kokemusta.

Hallitusohjelmassaan hallitus on luvannut kaventaa tulo-, hyvinvointi- ja terveyseroja, mutta teot puhuvat toista. Perussuomalaiset muistuttavat, että lapsiperheissä valtaosa tuloista menee kulutukseen, joten lapsilisät auttavat myös osaltaan pitämään talouden rattaat pyörimässä.

Esitämme lisäyksenä 38 miljoonaa euroa lapsilisien indeksikorotuksen toteuttamiseen.

Omaishoitajia tuettava

Omaishoitajat tekevät tärkeää työtä, joka mahdollistaa lukuisten suomalaisten kotona asumisen laitostumisen sijaan. Tällä hetkellä Suomessa arvioidaan olevan noin 300 000 omaishoitotilannetta, joista noin 60 000:n kohdalla hoidettava olisi laitoshoidossa ilman omaishoittoa. Sairaanhoidollisissa toimenpiteissä läheistään auttaa päivittäin noin 30 000 omaista. Työelämässä on noin 250 000 omaistaan samanaikaisesti hoitavaa henkilöä. Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan omaishoidon tukea sai esimerkiksi vuoden 2010 aikana kuitenkin vain 37 500 henkilöä.

Omaishoitajista vain joka kymmenes hakee reilun kolmensadan euron rahallista korvausta työlleen. Niinpä omaishoidon kustannukset koko maassa ovat edelleen vajaa sata miljoona euroa, kun kaikkien näiden hoidettavien ihmisten sijoittaminen laitoksiin maksaisi arvioiden mukaan noin 2,8 miljardia euroa. Yksittäiselle kunnalle jokainen omaishoidettava tuo säästöä 30 000—50 000 euroa vuodessa.

Ikääntyvässä Suomessa omaishoidon merkitys kasvaa, eikä sen inhimillistä ja taloudellista arvoa ole täysin haluttu ymmärtää. Vaikka toimiva omaishoito on koko yhteiskunnan etu, hallitukset ovat toistuvasti laiminlyöneet sen kehittämisen ja tukemisen. Omaishoidon tuki on aivan liian alhaisella tasolla, ja siihen on saatava tasokorotus viipymättä. Perussuomalaiset esittävätkin lisäresursseja omaishoidon tuen korottamiseksi. Nykyisellään omaishoittoa tuetaan kunnissa hyvin vaihtelevan tasoisesti, minkä vuoksi omaishoitajat ja -hoidettavat ovat eriarvoisessa asemassa asuinkunnasta riippuen. Jos omaishoidon tuki olisi Kelan vastuulla, kansalaisten tasavertainen kohtelu voitaisiin nykyistä paremmin taata koko maassa. Perussuomalaiset ovatkin pitkään vaatineet hallitukselta toimia tuen siirtämiseksi Kelan vastuulle ja edellyttävät, että asiaa ryhdytään aktiivisesti selvittämään.

Omaishoitajan arki on usein vaativaa ja raskasta. Työntekijäryhmänä omaishoitajat ovat kuitenkin välinputoajia, joiden asemassa on huomattavasti parantamisen varaa. Omaishoitajilla tulee olla oikeus säännöllisiin vapaisiin ja terveystarkastuksiin sekä nykyistä paremmat

mahdollisuudet toimintakyvyn ylläpitämiseen liikunnan ja virkistystoiminnan avulla. Perussuomalaiset esittävätkin lisää resursseja omaishoitajien toimintakyvyn tukemiseen.

Esitämme lisäyksenä 25 miljoonaa euroa omaishoitajien toimintakyvyn tukemiseen ja omaishoidon tuen tasoon tehtävään tasokorotukseen.

Vanhusten hoitopalveluihin lisää käsipareja

Perussuomalaiset haluavat Suomesta maan, jossa kenenkään ei tarvitse pelätä vanhenemista. Ihmisarvoiseen ikääntymiseen kuuluvat paitsi hyvä hoito ja hoiva myös mahdollisuus itsenäiseen, sosiaaliseen ja virikkeelliseen elämään. Vanhuus ei saa olla elämänvaihe, jossa ihminen muuttuu pelkäsi toimenpiteiden kohteeksi ja hänen elämänsä taloudelliseksi rasitteeksi. Itsemääräämisoikeus ja mahdollisuus omaan elämäntapaan kuuluvat myös vanhuksille, ja tätä tulee yhteiskunnan kunnioittaa.

Suurten ikäluokkien vanheneminen kasvattaa tulevana vuosina hoivan ja hoidon tarvetta merkittävästi. Haasteina ovat palvelujen säilyttäminen jokaisen ulottuvilla sekä riittävän ja ammattitaitoisen henkilökunnan saaminen hoiva- ja hoitoalalle. Kotihoitoa painottava tulevaisuudenkuva on inhimillinen, mutta laitoshoidon ja ympärivuorokautisen hoidon tarve ei voi kiistää. Riittävästä laitoshoidosta on huolehdittava, koska huonokuntoisimmat potilaat eivät tule toimeen kotihoidossa.

Vanhusten hoidon suurimpia epäkohtia on henkilöstön riittämätön määrä. Hoitotyö edellyttää hyvän ammattitaidon lisäksi riittävästi käsipareja. Kaikki ikääntyvät yksilöllisesti, ja palveluiden tarve on jokaisella erilainen. Riittävällä henkilökunnan määrällä ja ammattitaidolla tuetaan henkilökunnan työssä jaksamista ja varmistetaan se, että laitoshoitopaikat eivät ole vain säilöönottopaikkoja. Perussuomalaiset esittävätkin lisäresursseja etenkin sellaisiin hoitoisuudeltaan raskaisiin hoivapaikkoihin, joissa työntekijöiden tarve on tällä hetkellä suurin.

Esitämme lisäyksenä 25 miljoonaa euroa hoitoisuudeltaan vaativiin vanhuspalveluihin.

Lastensairaallalle löydyttävä rahoitus

Perussuomalaiset eivät voi hyväksyä lastensairaalan tämänhetkistä kuntoa ja sen lapsille ja henkilökunnalle aiheuttamia ongelmia ja vaaroja. Lasten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät asiat eivät mielestämme voi olla ns. "omantunnon kysymyksiä", mutta näin kuitenkin on kiipeästi tarvitun lastensairaalan kohdalla: kun valtion budjetista ei tarvittavaa määrärahaa löydy, varoja kerätään kansalaisiin vedoten erilaisilla hyväntekeväisyyskampanjoilla. Arvostamme hyväntekeväisyyttä, mutta lapsille sitä kautta kerätyt varat tulisi kohdistaa ennemminkin lisänä heidän hoitoonsa kuin kaikkein välttämättömimmän eli sairaalarakennuksen rahoittamiseen. Katsomme, että puuttuvat varat lastensairaalaan on löydyttävä valtion budjetista.

Esitämme 30 miljoonan euron määrärahaa uuden lastensairaalan rahoituksen turvaamiseen.

Sotiemme veteraanien ja invalidien hyvinvoinnin edistäminen on tärkeää

Veteraanikuntoutukseen esitetään lisättäväksi resursseja eduskuntaryhmien yhteisellä talousarvioaloitteella. Sotiemme veteraanien ja invalidien hyvinvoinnista huolehtiminen on vähintään mitä voimme tehdä, ja perussuomalaiset ovatkin hyvilläään siitä, että yhteinen tahto tässä asiassa näyttää vihdoinkin löytyneen. Ensimmäiset askeleet sotiemme veteraanien ja invalidien hyvinvoinnin edistämiseksi on otettu, mutta paljon voidaan ja tulee vielä tehdä.

Esitämme tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymistä veteraanien hyvinvoinnin edelleen edistämiseksi.

Muuta

Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten asiakastietojärjestelmien kehittämiseen ohjattua rahoitusta on selkiytettävä ja sen käyttöä seurattava. Momentin 33.01.25 lisäksi myös momentilta 33.03.63 olisi mahdollista käyttää varoja sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten asiakastietojärjestelmien kehittämiseen. Kuinka määrärahoja ohjataan kokonaisuutena, ei käy selväksi.

Raha-automaattiyhdistys ry:n tuottovarot täytyy palauttaa avustustoiminnan käyttöön järjestöille. RAY:n kokonaistuotosta jo 40 % menee muualle kuin lainmukaiseen yleishyödylliseen tarkoitukseen. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen tekemän hyvinvointityön merkitys yhteiskunnassa koetaan yhä tärkeämmäksi. Nykyisistä kuntapäätäjistä yli 60 % pitää järjestöjen toimintaa kunnassaan hyvin tärkeänä, ja tulevaisuudessa niiden roolin arvioidaan jopa kasvavan.

Sosiaali- ja terveystalouden tutkimukseen kohdistettavat leikkaukset tulevat vähentämään tutkimusta useissa eri laitoksissa. Leikkaukset uhkaavat jo monin paikoin lakisääteisten tehtävien hoitoa ja ne johtavat henkilöstön vähentämiseen ja sitä kautta suoraan myös tutkimuksen vähentämiseen. Erityisesti Säteilyturvakeskuksen toiminnan turvaamiseen on kiinnitettävä huomiota. Katsomme, että leikkauksilla ei tule vaarantaa sosiaali- ja terveystalouden liittyvää tutkimusta ja tutkimuslaitosten lakisääteisiä tehtäviä.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2013

Hanna Mäntylä /ps
Laila Koskela /ps
Johanna Jurva /ps